

Клейнер І. А., бакалавр
Зварич Л. В., ст. викладач
кафедри менеджменту організацій
Одеського національного економічного університету

ІЄРАРХІЯ, СОЦІАЛЬНИЙ СТАТУС, ВЛАДА, ВИКАЗУВАННЯ ПОВАГИ: МІЖКУЛЬТУРНА РОЗМАЇТІСТЬ

Питання ієрархії, соціального статусу, влади та виказування поваги в міжнародних бізнес-відносинах є одним із найважливіших аспектів успіху підприємства.

У корпоративних структурах ієрархія грає ключову роль у визначенні організаційної структури, взаємин між працівниками, а також у прийнятті стратегічних рішень. Ключовими аспектами, що впливають на прийняття рішень є швидкість та ефективність, рівень ризику, ступінь консенсусу, ефективність використання ресурсів й участь працівників у прийнятті рішення.

Різні культури мають різні погляди на ієрархію та взаємовідносини між керівництвом та підлеглими. Деякі культури мають високу ступінь ієрархії, де рішення приймаються тільки вищими керівниками, тоді як інші культури можуть бути більш демократичними. Соціальний статус визначається різноманітними чинниками, такими як дохід, освіта, професійні досягнення, етнічне та культурне походження, родинний статус та інші аспекти. У деяких культурах соціальний статус визначає поведінку та ставлення до осіб.

Взаємозв'язок між соціальним статусом та стилем лідерства глибоко вплетений у суспільстві та бізнес-структурах. Лідерство може відображати соціальний статус, та навпаки, соціальний статус може визначати тип лідерства, який природньо властивий особі. Лідери із вищим соціальним статусом можуть виявляти авторитарний стиль керівництва, оскільки вони звикли до того, щоб їх слухали та поважали за заможних чи впливових осіб. Особи із соціальним статусом, що розглядається як середній, можуть віддавати перевагу демократичному стилю керівництва, оскільки їхня соціальна позиція може відзначатися більшою спроможністю до співпраці та сприйняття рівності. У різних культурах та соціальних групах можуть існувати відмінності в уявленні про ідеальний стиль лідерства залежно від соціального статусу особи, її гендерної та етнічної приналежності.

В корпоративних структурах існують два основних типи влади: формальна та неформальна. Формальна влада базується на офіційних правилах, нормах та положеннях внутрішньої корпоративної структури. Неформальна влада не визнається офіційною, але може бути дуже впливовою в організації через внутрішні мережі та взаємовідносини.

Різні культури мають різні очікування щодо стилів лідерства. Деякі культури цінують авторитарний стиль, тоді як інші більше віддають перевагу колективним рішенням та співпраці.

В компаніях із централізованою владою рішення можуть бути прийняті вищим керівництвом, що може сприяти швидкості, але може обмежувати інновації. У децентралізованих компаніях рішення можуть приймати різні рівні управління, що сприяє більшій гнучкості та творчості, але може виникати проблема невідповідності стратегії. Влада може впливати на обрані напрямки досліджень і розробок, нові продукти та інновації, які можуть впливати на конкурентоспроможність компанії на ринку, формувати ринкову позицію.

Культурні особливості вираження поваги значно відрізняються в різних країнах та культурах. Наприклад, в країнах Азії важливим є увага до гідності, формальна мова, уважне слухання; в країнах Латинської Америки переважає фізичний прояв поваги; в Європі більше формальностей та ввічливості в спілкуванні, особливо на робочому місці, також повага до особистої приватності й меж приватного простору.

Розуміння цих відмінностей допомагає уникати непорозумінь та зберігати гармонію під час міжкультурних взаємодій.

Вираження поваги в міжнародних бізнес-відносинах має ключове значення, оскільки це може впливати на ефективність співпраці, створювати позитивний бренд компанії та сприяти успішному веденню бізнесу на міжнародному рівні.

У міжнародних бізнес-відносинах необхідно не забувати також і про імідж компанії - повага до місцевих культурних норм та вираження поваги до місцевих звичаїв допомагають уникнути конфліктів та зберегти імідж компанії в очах місцевого споживача.

Культурні особливості вираження поваги можуть бути надзвичайно складними та варіювати в залежності від етнічної групи, релігії, соціального статусу та інших факторів.

Наприклад соціальний статус у Японії часто пов'язаний з робочою посадою, що визначає рівень поваги у спілкуванні. У компаніях влада зазвичай централізована, а вищі керівники приймають стратегічні рішення. Формальність у вираженні поваги, така як поклони, є досить поширеною японською практикою.

В свою чергу американське суспільство вважається менш ієрархічним, вони мають відкритий доступ до керівництва та відносну рівність у взаємодії. Соціальний статус може бути менш важливим у порівнянні з досягненнями та талантами. Влада може бути децентралізованою, тому в більшості випадків важливе значення надається командній роботі та спільним рішенням. Формальності можуть менше виділятися, але ввічливість у спілкуванні є важливою.

Китай має високу ступінь ієрархії, де повага до старших та інших авторитетів є ключовою. Соціальний статус надважливий, він часто пов'язаний із сімейним положенням та освітніми досягненнями. Влада в Китаї майже завжди централізована і зосереджена в руках невеликої кількості людей, особливо у державних підприємствах та органах влади. Вищі керівники мають значущий вплив на всі рішення.

Німецьке суспільство має помірний рівень ієрархії, важливі відкритість суспільства у взаємодії та консенсус. Соціальний статус в Німеччині часто пов'язаний із професійними досягненнями, кар'єрою та рівнем освіти. Влада може бути розподілена між різними рівнями управління, а рішення приймаються шляхом консенсусу. Ввічливість та повага до особистого простору вважається добрим тоном.

Україна має свої унікальні особливості щодо ієрархії, соціального статусу, влади і поваги, які визначаються її історією, культурними традиціями та сучасними соціальними змінами. Тип ієрархії може змінюватися в залежності від галузі бізнесу, а соціальний статус впливати на спосіб сприйняття людини в суспільстві. Ставлення до влади буває критичним у зв'язку зі складними соціально-економічними викликами, з якими стикається Україна. Вираження поваги в Україні виявляється через ввічливість та взаємоповагу в особистому та професійному спілкуванні.

Отже, при веденні міжнародного бізнесу, підприємства та працівники повинні бути готові адаптувати свої підходи до ієрархії, соціального статусу, влади, щоб ефективно співпрацювати з партнерами та клієнтами з різних кроскультурних середовищ. У світі міжнародного бізнесу ієрархія, соціальний статус, влада і вираження поваги є ключовими аспектами, які впливають на сприйняття, прийняття рішень та розвиток компаній.

Список використаних джерел

1. Шавкун І. Г., Дибчинська Я. С. Кроскультурна комунікація в міжнародному бізнесі. Запоріжжя: ЗНУ, 2019. 107 с.
2. Петрушенко Ю. Крос-культурні аспекти підвищення ефективності міжнародного бізнесу. Вісник Хмельницького національного університету. 2009. № 5. С. 146-148.
3. Міжнародний бізнес: навч. посібник. / під заг. ред. Т. В. Орехової. Вінниця: ДонНУ імені Василя Стуса, 2017. 425 с.

Кожухар А.В., Синельникова Я.М., студентки
Піскун А. В., к.е.н., ст. викладач
кафедри менеджменту організацій
Одеського національного економічного університету

РОЛЬ ІНФОРМАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ У ПРОЦЕСІ ПРИЙНЯТТЯ УПРАВЛІНСЬКИХ РІШЕНЬ

Роль інформаційних технологій у процесі прийняття управлінських рішень надзвичайно актуальна в сучасному світі. Великий обсяг даних, швидкість їх змін, глобалізація та зростаюча конкуренція у сучасному бізнесі роблять інформаційні технології важливою та невід'ємною частиною управлінської діяльності. Встановлено, що на нинішньому етапі сучасні